

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

PROGRAMA

PENTRU

**EXAMENUL DE OBȚINERE A GRADULUI DIDACTIC II ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNT**

**- PROFESORI –
SPECIALIZAREA HORTICULTURĂ**

2007

I. NOTA INTRODUCTIVA

Programa pentru **examenul de obținere a gradului didactic II** în învățământ reprezintă documentul curricular și normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate și asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoașterii științifice și didactic/metodice a domeniului de referință, cât și parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne și cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară și utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât și pentru testarea/evaluarea concepției, cunoașterii, înțelegerii și interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate și inovate structurile și unitățile de competențe - cunoștințele, abilitățile, valorile și atitudinile - corespunzătoare standardelor și statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor științei devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția școlară și substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice**. De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menționăm rolurile: evaluator intern și extern, consilier în procesul de învățare și, mai ales, în depășirea dificultăților în învățare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învățării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea și structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculara tehnologiei. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum și competențele metodice.

Tematica programei reflecta **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor științifice (aprox.. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodică și aplicațiile școlare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conținuturilor**, precum: relevanța conținuturilor pentru dezvoltarea competențelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conținuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice și tehnologice în schimbare/în evoluție, integralitatea și coerența viziunii asupra cunoașterii de specialitate, abordate în relație cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea științifică, în raport cu schimbările/ inovațiile la nivel conceptual, metodologic și aplicativ și asigurarea calității în educație.

Competențe specifice

- Cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice de specialitate și metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- Realizarea de conexiuni între conținuturile disciplinelor/modulelor de specialitate și problemele de învățare specifice domeniului de pregătire;
- Realizarea corelațiilor intra, inter și pluridisciplinare a conținuturilor;

- Operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;
- Utilizarea tehnologiilor informaționale în demersul didactic;
- Aplicarea adecvată a principiilor și metodelor specifice didacticii disciplinelor/modulelor tehnologice;
- Elaborarea, selectarea și aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competențelor vizate;
- Proiectarea și/sau selectarea unor conținuturi pentru programele opționale sau curriculum în dezvoltare locală de tipul aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;
- Comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;
- Aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea de învățare proiectată;
- Transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
- Dezvoltarea competențelor civice și interpersonale ale elevilor și conduita antreprenorială a acestora;
- Stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

II. DIDACTICĂ GENERALĂ ȘI METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR / MODULELOR DE SPECIALITATE

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învățământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învățământ centrat pe elev.
2. Curriculumul școlar:
  - a) elemente componente (curriculum național, planuri- cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);
  - b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru și planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare);
  - c) obiectivele predării – învățării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară “Tehnologii”. Competențe generale, competențe specifice, unități de competență și competențe
  - d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia școlii de tipul: aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;
3. Operaționalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaționalizare și exemple.
4. Relația între competențe și conținuturi de instruire.
5. Metode și procedee de predare-învățare:
  - a) clasificarea și caracteristicile principalelor grupe de metode de învățământ;
  - b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;
  - c) utilizarea metodelor de predare activ-participative, centrate pe elev / tehnicilor de învățare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; lucrul în echipă; problematizarea;
  - d) metode de stimulare a creativității elevilor: brainstorming-ul, ingineria ideilor, sinectica, metoda 6-3-5, discuția panel, metoda “6-6” (Philips);
  - e) utilizarea tehnologiilor informatice și de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare:
  - a) funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
  - b) tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor; exemplificări;
7. Medii de instruire reale și virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, ferme didactice, târguri și expoziții, șantiere (descriere și condiții de utilizare);
8. Forme de organizare a activității didactice: lecția și variantele de lecție; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultațiile etc.)
9. Evaluarea rezultatelor școlare în concordanță cu obiectivele curriculare și criteriile de performanță din standardele de pregătire profesională:
  - a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ: definire, funcții;
  - b) metode și tehnici de evaluare;
  - c) erori în evaluare și modalități de minimizare a lor;
  - d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fișe etc.);
  - e) calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate;
  - f) tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de corectare și notare.
10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiectarea lecției (pentru diferite tipuri de lecții). Proiectarea de activități de învățare intra, inter și transdisciplinare. Cercurile științifice ale elevilor. Proiectarea în echipă în contextul curriculumului modular.
11. Modalități de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES).
12. Integrarea abilităților cheie în contextul diferitelor discipline tehnologice și module de specialitate.
13. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică și metodică).

BIBLIOGRAFIE

1. Adăscăliței, A., Instruire asistată de calculator, Editura Polirom, Iași, 2007
2. Cerghit, I., Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006
3. Carcea I.M., Consultanță și consiliere educațională, EDP, București, 2005
4. Cucoș, C., Pedagogie, Ed. Polirom, Iași, 1996, revizuire 2002
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, EDP, București, 2006
6. Crețu, C., Curriculum diferențiat și personalizat, Ed.Polirom, Iași, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995
8. Iucu R., Managementul și gestiunea clasei de elevi, Ed. Polirom, Iași, 2000
9. Jinga, I., Negreț, I., Învățarea eficientă, EDITIS, București, 1994
10. Jinga, I., Istrate, E., Instruirea și evaluarea asistată de calculator, Editura ALL, București, 2006
11. Joița, E., Eficiența instruirii, EDP, București, 1998
12. Manolescu, M., Evaluarea școlară, Editura Meteor, București, 2006
13. Neacșu, I., Instruire și învățare, ediția a II-a, revizuită, EDP, București, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, Editura Aramis, București, 2000

15. Nițucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura Performantica, 2006
16. Negreț, I., Didactica Nova, Editura Aramis, București, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialității – discipline tehnice și tehnologice, Editura Polirom, Iași, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialității, Editura „Gh. Asachi”, Iași, 2002
19. Potolea, D., Profesorul și strategiile conducerii învățării, în vol. Structuri, strategii și performanțe în învățământ (coord. Jinga, I., Vlăsceanu, L.), Ed. Academiei, B, 1989
20. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, EDP, București, 2000
21. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, București, 1999
22. Toma, S., Florea, V., Constantinescu, G., Îndrumări metodice pentru predarea disciplinelor instalații de încălzire și ventilare, instalații tehnico-sanitare și de gaze, EDP, București, 1983
23. Tomșa, G., Orientarea și dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură și presă „Viața Românească”, București, 1999
24. xxx Curriculum național (www.edu.ro)
25. xxx Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor școlare pentru aria curriculară „Tehnologii”, MECT

III. TEMATICA DE SPECIALITATE

LEGUMICULTURĂ

1. Tendințe și orientări ale dezvoltării legumiculturii în țara noastră.
2. Relațiile plantelor legumicole cu factorii ecologici și posibilități practice de asigurare a cerințelor.
3. Sortimentul de specii, soiuri și hibrizi de plante legumicole cultivate în câmp și spații protejate.
4. Tehnologia principalelor grupe de plante legumicole: solano-fructoase, bulboase, rădăcinoase, vărzoase, bostănoase, tuberculifere, verdețuri cultivate în sere, solarii și câmp.
5. Aspecte specifice cu privire la producerea de semințe și material săditor de plante legumicole.
6. Combaterea integrată a bolilor și dăunătorilor în legumicultură.
7. Agregate agricole utilizate la pregătirea terenului, înființarea și întreținerea culturilor legumicole. Norme de sănătate și securitate a muncii specifice în exploatarea agregatelor agricole la lucrări de pregătirea terenului, înființarea și întreținerea culturilor legumicole.

POMICULTURĂ

1. Tendințe și orientări ale dezvoltării pomiculturii în țara noastră.
2. Ciclul ontogenetic și ciclul anual de creștere și dezvoltare a pomilor și arbuștilor fructiferi.
3. Metode moderne în producerea materialului săditor pomicol.
4. Sortimentul soiuri de pomi și arbuști fructiferi.
5. Sisteme de cultură a pomilor și arbuștilor fructiferi.
6. Tehnologia culturii intensive și superintensive a mărului și părului.
7. Tehnologia culturii intensive și superintensive a prunului, caisului, piersicului, cireșului și vișinului.
8. Tehnologia de cultură a speciilor de arbuști fructiferi: coacăz, zmeur, căpșun.
9. Combaterea integrată a bolilor și dăunătorilor în pomicultură.

10. Agregate agricole utilizate la pregătirea terenului, înființarea și întreținerea plantațiilor pomicele. Norme de sănătate și securitate a muncii specifice în exploatarea agregatelor agricole la lucrări de pregătirea terenului, înființarea și întreținerea plantațiilor pomicele.

VITICULTURĂ ȘI VINIFICATIE

1. Tendințe și orientări ale dezvoltării viticulturii în țara noastră.
2. Particularitățile ecologice ale culturii viței de vie.
3. Tehnologii moderne în producerea materialului săditor viticol.
4. Sortimentul de soiuri pentru struguri de masă și vin.
5. Stabilirea tehnologiilor diferențiate de înființare și întreținere a plantațiilor viticole în funcție de sistemul de cultură și direcțiile de producție.
6. Recoltarea și valorificarea strugurilor pentru masă și vin.
7. Prelucrarea strugurilor și obținerea vinului.
8. Tehnologia de vinificare a strugurilor albi și negri.
9. Condiționarea, stabilizarea și păstrarea vinurilor.
10. Combaterea integrată a bolilor și dăunătorilor în viticultură.
11. Agregate agricole utilizate la pregătirea terenului, înființarea și întreținerea plantațiilor viticole. Norme de sănătate și securitate a muncii specifice în exploatarea agregatelor agricole la lucrări de pregătirea terenului, înființarea și întreținerea plantațiilor viticole.

BIBLIOGRAFIE:

1. Baciu A., Godeanu I. Producerea materialului săditor pomicol, Editura Universitaria, 2000.
2. Botar și col., 1984 – Cultura arbuștilor fructiferi, Ed. Ceres, București;
3. Botu I., Botu M., Pomicultura modernă și durabilă, Edit. Conphis, Rm. Vâlcea, 2003.
4. Butnariu H și colab. – Legumicultură, E.D.P., București, 1992
5. Chilom Pelaghia. Legumicultură generală, Editura Reprograph, Craiova, 2002.
6. Chilom Pelaghia. Legumicultură, Editura Universitaria, 2003.
7. Drăgănescu E. – Pomicultura. Ed. Mirton, Timișoara, 2000
8. Drăgănescu E. – Pomologie. Ed. Mirton, Timișoara, 2002
9. Drăgănescu E., Mișuț E. – Pomicultura –biologie, ecologie, înmulțire. Ed. Agroprint, Timișoara, 2003
10. Horgoș A. Legumicultură specială, Edit. Agroprint, Timișoara, 2003.
11. Iuoraș R., 1994 – Enologie – Tipo Agronomia, Cluj-Napoca.
12. Mișuț E., Drăgănescu E.–Pomicultura. Înființarea și managementul plantației. Ed. Agroprint, Timișoara, 2003
13. Mihăescu G. – Cultura căpșunului, Ed. Ceres, București 1998.
14. Mitre V., 2001 – Pomicultură specială, Ed. Academicpres, Cluj-Napoca;
15. Olteanu I. Viticultura I (baze biologice), Reprografia Universității din Craiova, 1994.
16. Olteanu I. Oprea Șt. Viticultura II (baze tehnologice), Reprografia Universității din Craiova, 1998.
17. Oprea St., 2001, Viticultura – AcademicPres, , Cluj-Napoca;
18. Popescu V., Atanasiu N. – Legumicultură vol. I, Ed. Ceres, București, 1996
19. Popescu V., Atanasiu N.- Legumicultură vol. II, Ed. Ceres, București, 2000
20. Popescu V., Atanasiu N.- Legumicultură vol. III, Ed. Ceres, București, 2001
21. Popescu M. și colab – Pomicultură, E.D.P, București, 1993
22. Radu Gr, Chilom Pelaghia. Legumicultură specială, Reprografia Universității din Craiova, 1996.
23. Scripnic V., Babiciu P. - Mașini agricole, Ed. Ceres, București 1979
24. Țârlea C., Dejeu L. – Viticultură, E.D.P., București, 1995

25. Voican V., Lăcătuș V. Cultura protejată a legumelor în sere și solarii, Editura Ceres, București, 1998.
26. xxx - Codexul produselor de uz fitosanitar omologate pentru a fi utilizate în România, 1996
27. xxx - Lista oficială a soiurilor (hibrizilor) de plante de cultură din România, Ministerul Agriculturii și Alimentației, 1999
28. xxx - Colecția revistei „Horticultura”, 2000- 2002